Spirit of Bosnia / Duh Bosne

An International, Interdisciplinary, Bilingual, Online Journal
Međunarodni, interdisciplinarni, dvojezični, online časopis

VOJISLAV ŠEŠELJ – PROBLEM ETIKE I ODGOVORNOSTI

Sonja Biserko

Vojislav Šešelj, predsednik Srpske radikalne stranke, je odlukom Sudskog veća Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju (MKSJ) pušten na privremenu slobodu. Odluka o puštanju nije bila jednoglasna. Ona je jedinstvena, prvenstveno po tome što je doneta uprkos brojnim pravnim nedostacima. Uslovi pod kojima je Vojislav Šešelj uslovno oslobođen nisu ograničili njegovo javno delovanje i političku aktivnost u Srbiji. Haški tribunal je nespretno vodio slučaj Šešelj od samog početka. Slučaj Šešelj je pokazao i njegove sistemske propuste. Očigledno je da je optužnica protiv Šešelja od početka bila krhka, odnosno da nije obuhvatila periode kad je i formalno bio vezan za Miloševića. To je posebno bilo važno u dokazivanju njegove de facto povezanost s ostalim članovima udruženog zločinačkog poduhvata. Najveći propust tokom sudskog procesa je njegovo držanje u pritvoru toliko dugo, čak četiri godine nakon što je suđenje završeno. Glavni tužilac MKSJ Serž Bremerc je nakon reakcija na Šešeljevo puštanje na slobodu podneo zahtev Sudskom veću da se Šešelj vrati u Hag; to je dodatno izazvalo reakcije u Beogradu. Bramerc je tražio opoziv odluke o privremenom puštanju, jer ocenjuje da ponašanje lidera radikala po povratku u Srbiju podriva osnov za njegovo privremeno puštanje, kao i da je "poverenje Veća u Šešelja bilo bez osnova". Na vest da je Bramerc tražio da se vrati u Hag uzvratio je: "Serž Bramerc je obična budala. Nisam se ni na šta obavezao, jer su mene iz Haškog suda bukvalno izbacili. Sigurno je i da se tamo dobrovoljno neću vraćati, a biće veoma zanimljivo da vidimo kako će me, u slučaju da sud to zatraži, hapsiti moji glavni saučesnici u svim 'ratnim zločnima' Tomislav Nikolić i Aleksandar Vučić".

Svi događaji vezani za povratak Šešelja ukazuju na neophodnost da se i sama međunarodna zajednica pozicionira u odnosu na ratove iz devedesetih, kako bi se stalo na put manipulaciji koja je otišla predaleko i sprečava konsolidaciju regiona. Posebno je pogubno za generacije koje dolaze da odrastaju na narativima koji se zasnivaju na mitovima. Iako Vojislav Šešelj nije više važna politička figura, njegovi šovinističko-rasistički stavovi indukuju ponovo potisnute nacionalne strasti i jezik mržnje iz devedesetih, kao i nove teorije zavere.

Prevladavanje prošlosti je ključ regionalne stabilnost, jer incidenti poput "slučaja Šešelj" pokazuju da se region u celini nije odmakao od nacionalističke matrice. U tom smislu neophodno je da međunarodna zajednica donese deklaraciju, rezoluciju ili izjavu kojom bi na adekvatan način kvalifikovala ratove iz devedesetih, kako bi se uspostavio zajednički narativ neophodan posebno mladim generacijama koje im nisu

neposredno svedočile. Posebno njima treba predočiti objektivno sistematizovane sve i hronološki objašnjene činjenice.

Sonja Biserko

Helsinški bilten, Br. 109, Decembar 2014

The preceding text is copyright of the author and/or translator and is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivs 3.0 Unported License.